

ساعت امتحان: ۱۰ صبح	رشته: عمومی	نام واحد آموزشی: دبیرستان نمونه سلمان فارسی	نام و نام خانوادگی: ادبیات ۲
وقت امتحان: ۸۰ دقیقه	پایه: یازدهم	سال تحصیلی: ۱۳۹۹-۱۴۰۰	نام دبیر: خانم معمار
تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۰ / ۹۹	نوبت امتحانی: دی - ۹۹		
تعداد برگ سئو: ۴ برگ			

۷

/

۵

..... **قلمرو زبانی** .....

۱. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. (۱/۰)

الف: بار را با بازوی حمیت کشند.
ج: همیشه تفریط های بعضی ها، مشکلاتی ایجاد می کرد.

ب: زَنخْدان فرورد چندی به جیب
د: الطاف الوهیت به سرّملایکه فرومی گفت

۲. در هر گزینه یک واژه نادرست می باشد، آن را بیابید و صحیح آن را بنویسید. (۱/۰)

۱. نانم افزود و آبرویم کاست / بینوایی به از مزلت خواست
۲. چون ابلیس، گرد غالب آدم برآمد، دل را بر مثال کوشکی یافت.
۳. چون موسم حج رسید، برخاست / اشتر طلبید و مهمل آراست
۴. سعدی برای من به منزله ی شیر آقوز بود برای طفل که پایه ی عضله او را می نهد.

۳. کدام واژه برای اشاره به هیچ یک از معانی (مهر کردن نامه و فرمان - نام آن که نزدیک کسی منزلت یافته است - آن چه به مدد یا از طریق آن به مقصود می رسند) به کار نمی رود ؟ (۰/۲۵)

۱. مقرب   ۲. وسائط   ۳. مساعدت   ۴. توفیق

۴. با توجه به معنی مقابل هر واژه، املاي چند واژه نادرست است ؟ درست واژگان را بنویسید. (۰/۵)

(فراخ تر : راحت تر) (نژد : خوار و زیون) (غزا : تقدیر و سرنوشت) (صباحت : سفیدی رنگ انسان) (تحنیت : شادباش گفتن) (فرط : بسیاری)

۵. کدام دو واژه مترادف هستند. (۰/۲۵)

- الف: مرشد و مرید   ب: مخنقه و عقد   ج: لطایف و لطیفه   د: عندلیب و کائنات

۶. با توجه به عبارات « به ذهنم فشار می آوردم بینم در فارسی اول دبستان چه داستان ها و قصه هایی آموخته ام تا همان ها را به دوستانم یاد بدهم. در این کار از مشاوره با حاج آقا کرامت و معلم فرزانه عباس دوران بهره بردم. »

الف: عبارت « همان ها را به دوستانم یاد بدهم » را مجهول کنید. (۰/۵)

ب: « شاخص » را در عبارت مشخص کنید. (۰/۵)

ج: زمان و نوع افعال مشخص شده را بنویسید. (۰/۵)

د: در متن دو صفت پیشین مشخص کنید. (۰/۵)

۷. در عبارت « سپیده ی فردای گنجه با نهیب و صفیر گلوله های توپ روس، باز شد. توده های دود و آتش و گرد و غبار، با آخرین حلقه های شب درآمیختند » چند ترکیب اضافی دیده می شود ؟ (۰/۵)

- الف: یازده   ب: دوازده   ج: نه   د: هشت

۸. شکل درست همزه را در کلمات زیر بنویسید. (۰/۵)

- الف: رَ .... ف   ب: مٌ .... نَف

۹. در هر گزینه دو وابسته‌ی تبعی می‌یابید به جز گزینه‌ی ..... (۰/۲۵)

الف: برای من مگری و مگو دریغ! دریغ! دریغ آن باشد

ب: پدر جلال‌الدین، محمد بن حسین خطیبی، به سبب هراس از بی‌رحمی‌ها و کشتار مغول از بلخ مهاجرت کرد.

ج: «آقای موسوی، من موحدی، شاگرد شما!» لبخند زدید و گفتید: «احمد جان» از اینکه اسم و فامیلم را می‌دانستید، تعجب کردم.

۱۰. در متن " پسرک خنده‌ای زد و گفت: « پدرم یک جفت گیوه برایم خریده و دیروز که از شهر آمده بود، کلاهی برایم آورد که با

لفاف کاغذی در گوشه‌ی اتاق گذاشته است. » چند قید وجود دارد؟ (۰/۲۵)

۱۱. در عبارت « روبرویی فریدون با ماردوش ستم‌پیشه و عدالت‌پیشگی وی، از او چهره‌ای محبوب و دادگر در شاهنامه ساخته است

و سرانجام پیش‌بینی منجمان پیشگو، یعنی نابودی حکومت ضحاک، به وقوع پیوست. »

الف: نقش قسمت‌های تعیین‌شده را بنویسید. (۰/۵)

ب: در متن به ترتیب چند واژه‌ی « مرکب » و « وندی مرکب » می‌یابید؟ (۰/۵)

..... قلمرو فکری

۱۲. معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید. (۳/۰)

الف: اگر لطفش قرین حال گردد همه ادب‌سازها اقبال گردد

ب: بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش

ج: از جای چو مار حلقه برجست در حلقه‌ی زلف کعبه زد دست

د: در آن سیماب‌گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید

ذ: این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد.

ر: تا شما در این آینه، نقش‌های بوقلمون بینید.

۱۳. پیام کلی عبارات زیر را بنویسید. (۰/۵)

الف: سراچه‌ی ذهنم آماس می‌کرد.

ب: عقربه‌ها تنبل شده بودند.

۱۴. در عبارت « زود باشد که این پسر تو، آتش در سوختگان عالم زند. » منظور از قسمت مشخص شده چیست؟ (۰/۵)

۱۵. مفهوم مشترک موارد زیر را بنویسید. (۰/۵)

الف: به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد

ب: جهان بر آب نهاده است و زندگی بر باد غلام همّت آنم که دل بر او نهاده

۱۶. مفهوم کدام گزینه نادرست است؟ (۰/۲۵)

الف: با زمانی دیگر انداز، ای که پندم می‌دهی / کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست: پند ناپذیری عاشق

ب: عشق بازی کار بیکاران بُود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟: تقابل عقل و عشق

ج: آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم: دعوت به ظلم‌ستیزی

د: به روز مرگ چو تابوت من روان باشد / گمان مبر، که مرا درد این جهان باشد: بی‌تعلقی عاشقانه

۱۷. مفهوم درست قسمت مشخص شده را از کمانک مقابل عبارت برگزینید. (۰/۵)

الف: قاضی گفت: «زندگانی خداوند دراز باد؛ حال خلیفه دیگر است.» ← (امیر مسعود - خواجه عمید)

ب: حاجت گه جمله ی جهان اوست / محراب زمین و آسمان اوست ← (کعبه - پروردگار)

۱۸. با توجه به عبارات: «یاران من، اگر جنگ، چیزهای ارزشمند را از ما گرفت، در مقابل، درهایی را به روی ما گشود. صدای مهیب توپ های دشمن، ما را از خواب قرن ها بیدار کرد. مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند، از پنجره های باز و نورگیر، گریزان هستند؛ آخر چشمشان را می زند.»

الف: منظور نویسنده از واژه ی «مردم» کدام دسته از انسان ها می باشد؟ (۰/۲۵)

ب: مفهوم قسمت مشخص شده را بنویسید. (۰/۵)

ج: مقصود نویسنده از مقایسه ی «خانه های تاریک» با «پنجره های باز» چیست؟ (۰/۵)

د: کدام قسمت متن به مفهوم «آگاهی و بیداری» اشاره دارد؟ (۰/۲۵)

۱۹. هدف شیخ ابوسعید از گفتن این عبارت «حکایت نویس مباش، چنان باش که از تو حکایت کنند» چیست؟ (۰/۵)

۲۰. با توجه به بیت «کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه»

الف: منظور شاعر از «راه» چیست؟ (۰/۲۵)

ب: کمال و بزرگی عقل با چه چیز سنجیده می شود؟ توضیح دهید. (۰/۵)

۲۱. عبارت: «دور روزگار بر سر ما چرخ خواهد زد و تغییرات بی شمار خواهد نمود.» چه ارتباط مفهومی با بیت زیر دارد؟ (۰/۵)

گاهی تو گلخنی را بینی شده امیر / روز امیر اجل گشته گلخنی

قلمرو ادبی .....

۲۲. قالب شعری ابیات زیر را مشخص کنید. (۰/۲۵)

«بـدـان شـمـشـیر تـیـز عـافـیت سوز / در آن انبوه، کار مرگ می کرد

ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دو چندان می شکفت و برگ می کرد»

۲۳. کدام گزینه نادرست است؟ نکته ی نادرست در گزینه را درست نمایید. (۰/۵)

۱. کتاب اسرار نامه «سنایی» به نظم است

۲. کتاب اسرار التوحید به نثر است

۳. کتاب منطق الطیر «عطار» به نثر است

۴. کتاب مثنوی معنوی به نظم است

۲۴. حکایت «روبه بی دست و پای» در زمره ی کدامیک از انواع ادبی است؟ (۰/۲۵)

۲۵. در قسمت های مشخص شده کدام آرایه ادبی را می یابید. بنویسید. (۱/۲۵)

- الف: خدا را بر آن بنده بخشایش است / که خلق از وجودش در آسایش است
 ب: به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین / بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقارا
 ج: چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان گیر
 د: از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق / روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند
 ذ: در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید

۲۶. در بیت «نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست/چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست» کدام آرایه ادبی دیده می شود؟ (۰/۲۵)

۱. ایهام   ۲. تناقض   ۳. حسن تعلیل   ۴. ایهام تناسب

۲۷. در همه ی گزینه ها آرایه ادبی مشابه با آرایه موجود در بیت «کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق/بیا که یاد تو آرامشی

است طوفانی « دیده می شود به جز گزینه ی ..... (۰/۵)

۱. در حاضری ات ز خویش غایب شده ام / ای حاضر غایب! ز که جویم بازت
 ۲. درد بی دردی به جز مردن ندارد چاره ای / از علاج مردم بی درد می باید گذشت
 ۳. اگر گویا و پیدایی یکی خاموش پنهان شو / خوشا خاموش گویا و خوشا پیدای پنهانی
 ۴. ای دل مشوز عشق پریشان و جمع باش / اول نگاه کن که پریشان کیستی

۲۸. کدام گزینه آرایه های بیت «هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست / ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست؟» را به

درستی نشان می دهد؟ (۰/۵)

- الف: استعاره، مجاز، پارادوکس   ب: جناس تام، مجاز، کنایه
 ج: تناسب، استعاره، حسن تعلیل   د: اسلوب معادله، جناس، کنایه

۲۹. آرایه های نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟ (۰/۵)

- الف: در ره عشق وطن از سر و جان خاسته ایم
 ب: گر من نظری به سنگ بر بگمارم
 ج: صبح می خندد و من گریه کنان از غم دوست
 د: یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش
- تادراین ره چه کند همّت مردانه ی ما : مجاز
 از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم : کنایه
 ای دم صبح چه داری خبر از مقدم دوست : حسن تعلیل
 بگذار که دل بکند مسئله هارا : تشخیص

